

Column

Bruce Schoelitsz

Beter een goede buur...

In de vakantie had ik eindelijk tijd om het boek 'Nooit alleen thuis' van Rob Dunn te lezen. Het gaat over wat er allemaal aan leven voorkomt in onze huizen. Een onderwerp dat mij erg interesseert, aangezien ik mij beschouw als een urbaan entomoloog. Ik ben nog niet zo ver in het boek, pagina 1 van het voorwoord, als ik me van alles herinner. Hij schrijft dat we een heel groot deel van de tijd binnen zijn, maar eigenlijk niet zo'n goed idee hebben van wat er allemaal voorkomt. En dat terwijl insecten in huis vaak iets teweeg brengen bij mensen.

Expats die over de hele wereld gewoond hebben, vluchten in Nederland naar een hotel omdat ze 's nachts een papiervisje over het aanrecht zien rennen als ze een glaasje water willen pakken. Het is haast mogelijk om de fenologie van wespen te bestuderen aan de hand van krantenartikelen over mensen die hun huis in de fik steken door het nest in de spouwmuur eigenhandig met een gasbrander te bestrijden. Sommige mensen verhuizen zelfs, omdat het woongenot teniet wordt gedaan door exotische mieren. Verder worden insecten over het algemeen gewoon geplet, vermorzeld, gelokt, gevangen, geplakt, opgezogen, bespoten, etcetera. De tolerantie voor insecten in huis is niet zo hoog.

Foto: Bruce Schoelitsz

Ik lees weer verder. Al snel, pagina 2 van het voorwoord, dwalen mijn gedachten weer af. Ik lees het woord 'buren'. In het boek gaat het erover dat Van Leeuwenhoek de verschillende levensvormen op zijn burens bestudeert. Het is onvoorstelbaar hoe significant de frequentie van het horen van het woord 'buren' is toegenomen sinds ik me met insecten in de stad bezighoud. In tegenstelling tot Van Leeuwenhoek niet als bron van ontdekking, maar als oorzaak van de insecten. Er wordt kwistig met het vingertje gewezen. De tolerantie voor burens lijkt ook niet zo hoog te zijn.

Soms hebben de vingerwijzers gelijk. Vaak niet. Het leidt vaak tot passiviteit die niet bijdraagt aan de oplossing. 'De

kakkerlakken komen van de onderburen, via de open verbindingen bij de leidingen.' Dat is veel gemakkelijker dan de keuken goed schoon houden. Of: 'De bedwantsen komen via die muur van de burens af'. Dat de besmettingsgraad heel goed past bij de periode tussen de vakantie in de VS en nu, gaat er natuurlijk niet in. Net als het feit dat er in de naastgelegen woning geen bedwantsen gevonden worden... Nee, zodra er insecten in het spel zijn, ondergaan ook de bewoners van de naastgelegen woning een gedaanteverwisseling: het zijn dé burens geworden.

Hoewel het spreekwoord luidt zoals het luidt, is onomstotelijk aangetoond dat goede burens en verre vrienden niet hetzelfde zijn. We hebben bestudeerd wat men vond van de betrouwbaarheid, bruikbaarheid, toegankelijkheid en waarschijnlijkheid van het gebruik van verschillende informatiebronnen over insecten in huis. Wat blijkt? Bij elk van deze criteria scoorden burens significant lager dan vrienden. Niet beter dus.

Zoveel blootstelling aan geklaag over dé burens, doet wat met je beeldvorming. Het is natuurlijk belangrijk om daar zelf niet in mee te gaan. Toen ik een tatoeage wilde laten zetten van de glanzende houtmier *Lasius fuliginosus* reisde ik naar een verre vriend om foto's te maken. Hij wist een mooie kolonie in de buurt en mijn burens hadden die niet in de tuin. Tenminste... dat dacht ik! Een maand later zag ik een werkster vanuit hun

... een glanzende houtmier
komt aanwandelen
van 'de burens' ...

tuin door de onze lopen. Door de jaren heen zijn dat er meer en meer geworden en ze onderhouden nu een mooie bladluizenkolonie op onze appel- en perenboompjes.

En dan betrap je jezelf erop. Als je ziet hoe de blaadjes van de bomen eraan toe zijn, denk je het tóch: Dat komt door dé burens! Door die realisatie ga je je toch ook afvragen of je, geheel onwetend, zelf ook al tot dé burens bent verketterd. Tijd om pagina 3 van het voorwoord te lezen! Ben benieuwd tot wat voor inzichten dat zal leiden.

Bruce Schoelitsz, docent Entomologie, HAS Den Bosch
b.schoelitsz@has.nl